

1.søndag i fasten 2021

Matt. 4, 1-11

Ørkenen er et fascinerende sted - og faretruende. Så langt øjet rækker er der ikke andet end det øde landskabs konturer. Farligt at færdes her, for tager man fejl og farer vild, er det ude med én. Ørkenen er også det sted, hvor man ikke længere opfatter rigtigt. Solen og tørken får det til at flimrer for ens øjne og det bliver umuligt at se klart. Hallucinationerne ligger lige for. De blander virkeligheden med uvirkeligheden og får én til at se det man mest ønsker - eller det man mest frygter.

Ingen må tro at der er tomt i ørkenen. Det kan godt være at det ser øde og tomt ud. Men stærke kræfter raser i ørkenen og på Jesu tid var ingen i tvivl om, hvad det var for kræfter. Det var dæmonerne. De angreb alt levende og vendte vrangen ud på alt liv.

Men ørkenen er - i bibelsk sammenhæng - ikke kun et farligt sted. Det er også der, hvor Gud viser sig for sit menneske, udfrier det, sørger for det.

Kalder på det, så det kan svare. Og finde vej igen.

Nogle gange søger vi tilflugt i ørkenen, i det øde land, andre gange drives vi derud mod vores vilje.

Ørkenen og det øde land.

Ørkenen, det øde og golde land, er der ”hvor der intet vand er, kun klippe. Hvor man ikke kan standse og drikke, hvor man ikke kan standse og tænke, hvor man hverken kan ligge eller stå eller støtte”. Sådan beskriver T. S. Elliot det øde land hen mod slutningen af det store, store digt: *The Waste Land*, og han fortsætter ”Der er ikke engang stilhed i bjergene. Men en tør gold torden uden regn. Der er ikke engang ensomhed i det øde land, men røde ansigters snerren”.

Det øde land - De fleste af os opfatter efterhånden den aktuelle nedlukning af vores samfund som er en ørkenvandring. En ørkenvandring og vi kan næste ikke mere. Ensomheden og stilheden er forkert og farlig. Vi vil ikke mere, vi vil ud af den. Efter måneders isolation og ensomhed, viser nu de røde ansigters snerren sig. Selv i min egen tålmodige og pragmatiske omgangskreds begynder sølvpapirshatten at stramme. Det kan jo ikke passe, siger folk og kræver deres selvbestemmelse tilbage. Sammen med resten af deres liv.

Det øde land - Det er også der kvinden, jeg besøger for tiden, befinder sig. Hun er lidt yngre end mig, døende og ensom. Hun er ved at sige farvel til et liv, hvor nogle nok (oftest i fuldskab) har råbt efter hende, men ikke mange har råbt til hende i betydningen kaldt på hende, så hun ville svare ham. Hun kan ikke “standse og drikke mere, hun kan ikke standse og tænke, hun kan hverken ligge eller stå eller støtte”.

Det øde land - det er også der vi befinder os i, når vi tvivler om hvem vi selv er og hvem Gud er. Det er der, i det øde land vi møder Jesus. Her har opholdt sig i siden sin dåb. Fyrretyve dage uden at kunne standse og drikke, uden ensomhed, men med røde ansigters snerren.

Som fanden læser bibelen

Ja, det er jo egentlig ikke djævelen med det kendte røde snerrende ansigt, han møder

Det er ikke djævelen i den inkarnerede ondskabs skikkelse, han møder derude, tværtimod, optræder fristeren jo her i sin allermest imødekommende og venlige skikkelse. Det er den fromme og imødekommende, menneskelige og hjælpsomme djævel, han møder. Djævelen vil såmænd bare hjælpe, komme den sultne til undsætning. Brød til en sulten mand, det kan der da ikke være noget forkert i. En lille oplevelse til at bryde kedsomheden - et elastikspring, hvad skulle der være i vejen

med det, hvis ellers snoren holder. Eller en storladen drøm på verdens og menneskehedens vegne? Det skal da også til. Hvor var vi ellers henne?

Og hvad kan der ske ved det, siger han, da de står deroppe på templets tinde: "Intet ondt skal ramme dig... for han vil give sine engle befaling om at beskytte dig på alle dine veje. De skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten".

Det er salme 91, han citerer. Det er dygtigt. Det er sådan fanden læser bibelen, imødekommende og venlig anfægter han på ingen måde Jesu identitet som Guds søn. Tværtimod mener han da bare, og med belæg i skriften selv, at Guds egen søn, Jesus, da ikke skal lide almindelig menneskelig nød. Den skal han da være hævet over! Han er jo Guds søn! Hvilke muligheder giver det ham ikke? Stene til brød. Hvilken magt giver det ham ikke? Over hele verden, ja, over døden? Kom nu, brug den da, lokker den hjælpsomme frister. Brug nu dine evner og din magt til din egen lille fordel!

Det er det, der er fristelsen. Det er den prøve Jesus består, og det er i virkeligheden her han viser, hvad det vil sige at være Guds søn, at være guddommelige og menneskelige. Det er ikke at være herre og hersker, det er at være herre og tjener. Det er også at skulle lide almindelig menneskelig nød.

Det er magtmisbrug, Satan tilbyder ham. Det er et tilbud alle med magt fristes med, og en hel del falder for det tilbud. Men Jesu tager den ikke, påtager sig i stedet og helt uhyrligt at være tjener for jordens liv og dens mennesker ved at påtage sig rollen som syndebuk og udføre det store sonoffer, som alt dette leder hen til.

Han skulle altså fristes! Guds søn.

Fristelse er at være i tvivl, fristelse er at være i en krise, hvor et menneske må afgøre sig for hvilken magt det vil knytte sig til.

Fristelse er altså en eksistentiel konflikt mellem godt og ondt, men fristelse er også overhovedet et menneskes lod – at være i ørkenen, i det gølge land noget af tiden.

Vi kommer der alle.

T.S. Elliot var der, i det gølge land, i ørkenen, hvor der ikke engang er ensomhed, hvor man kan synes man har selskab af en man ikke kender, i hvert fald én der ikke var der fra begyndelsen.

"Hvem er den tredje som altid går ved din side?

Når jeg tæller er der kun dig og mig sammen

Men når jeg ser fremefter op ad den hvide vej

Er der altid en anden som følges med dig

Glidende, svøbt i en brun kappe med hætte

Om det er mand eller kvinde ved jeg ikke

- Men hvem er det ved din anden side?"

Ja, hvem er det ved din anden side. Hvem er det der tilbyder dig selskab, og hvordan tager du imod ham?

Nogle gange søger vi selv tilflugt i ørkenen, i det øde land, andre gange drives vi derud mod vores vilje.

Hvem råber til dig og hvad svarer du?

Jesus sloges i ørkenen for sin identitet, og han valgte at forblive tro imod det almindelige, fattige og døende menneskeliv.

Det er godt at vide for det almindelige, fattige, ensomme eller døende menneske, der ind i mellem befinder sig i det øde land, at han gjorde det, at han tilbyder os selskab der, følges med os der.

Amen